

STRUKTURE ZA IMPLEMENTACIJU VREMENSKI- DISKRETNIH LTI SITEMA

Prof. dr. Nermin Suljanović

-Digitalna obrada signala-

Uvod

- Ekvivalentne karakterizacije LTI sistema:
 - Diferencna jednačina;
 - Impulsni odziv $h[n]$;
 - Prenosna funkcija $H(z)$.
- Ovakve predstave LTI sistema je potrebno prevesti u strukturu koja se implementira na nekoj digitalnoj platformi.
- Ove strukture sadrže osnovne operacije sabiranja, množenja sa konstantom i kašnjenja.

$$H(z) = \frac{b_0 + b_1 z^{-1}}{1 - a z^{-1}}, |z| > |a|$$

$$h[n] = b_0 a^n u[n] + b_1 a^{n-1} u[n-1]$$

$$y[n] - a y[n-1] = b_0 x[n] + b_1 x[n-1]$$

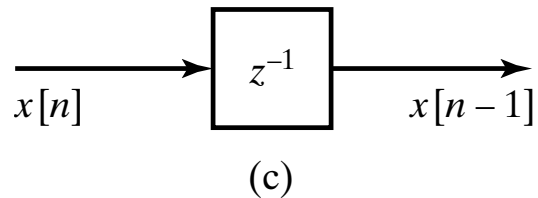
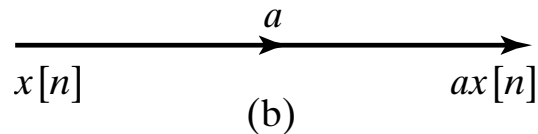
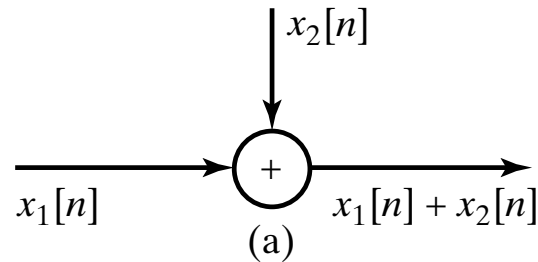

$$y[n] = a y[n-1] + b_0 x[n] + b_1 x[n-1]$$

Sistem ima impulsni odziv beskonačno dugog trajanja i nije moguća njegova implementacija preko konvolucione sume.

Predstavljjanje diferencinih jednačina sa konstantnim koeficijentima pomoću blok dijagrama

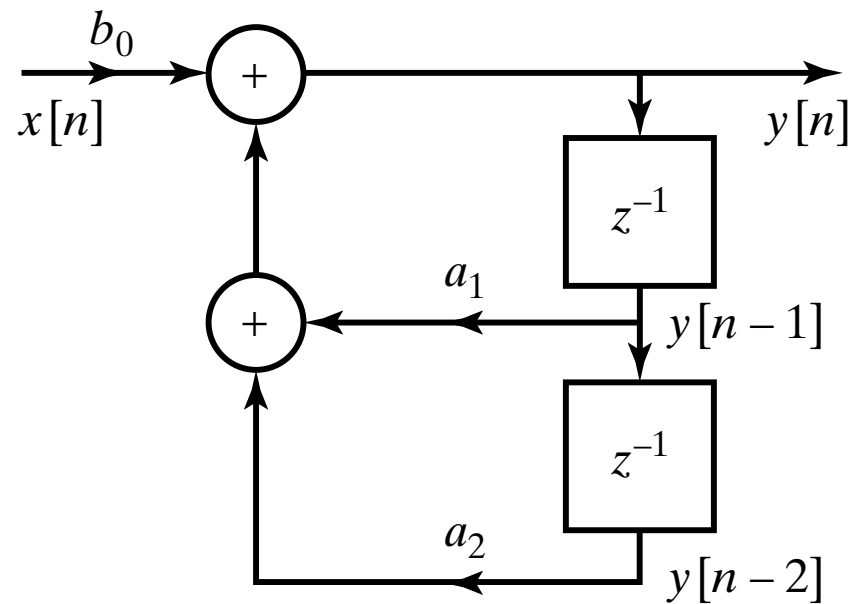
- Implementacija LTI sistema na osnovu rekurentnih formula dobijenih iz diferencnih jednačina zahtjeva zakašnjele ulazne uzorke izlaza i ulaza, kao i nekih pomoćnih sekvenci.

Primjer

$$y[n] = a_1 y[n-1] + a_2 y[n-2] + b_0 x[n]$$

$$H(z) = \frac{b_0}{1 - a_1 z^{-1} - a_2 z^{-2}}$$

Generalizacija prethodnog primjera

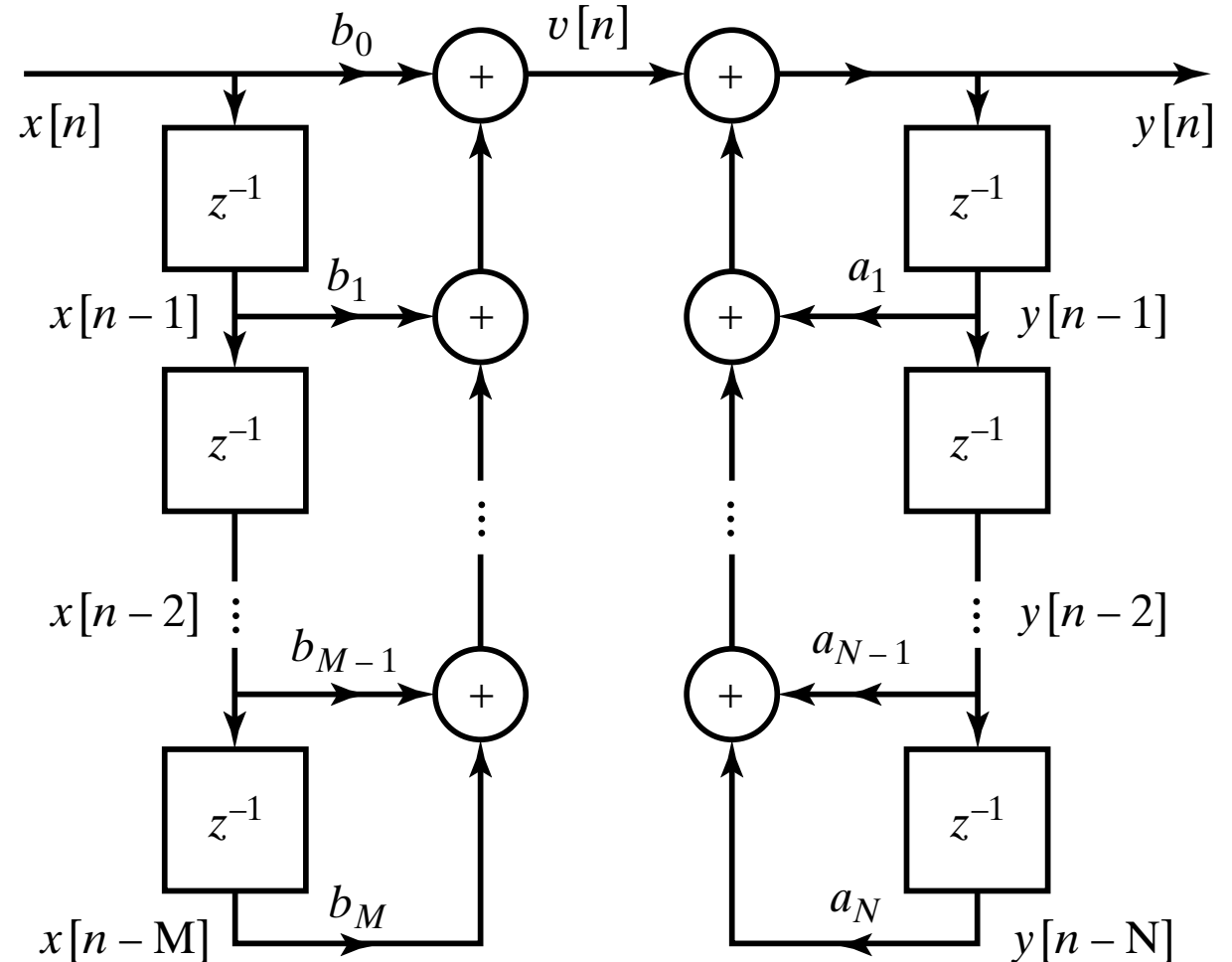
DIREKTNA FORMA I

$$\sum_{k=0}^N a_k y[n-k] = \sum_{k=0}^M b_k x[n-k]$$

$$y[n] - \sum_{k=1}^N a_k y[n-k] = \sum_{k=0}^M b_k x[n-k]$$

$$y[n] = \sum_{k=1}^N a_k y[n-k] + \sum_{k=0}^M b_k x[n-k]$$

$$H(z) = \frac{\sum_{k=0}^M b_k z^{-k}}{1 - \sum_{k=1}^N a_k z^{-k}}$$

Prethodna struktura kao kaskada dva sistema

$$\left. \begin{aligned} v[n] &= \sum_{k=0}^M b_k x[n-k] \\ y[n] &= \sum_{k=1}^N a_k y[n-k] + v[n] \end{aligned} \right\}$$

$$H(Z) = H_2(Z)H_1(Z) = \left(\frac{1}{1 - \sum_{k=1}^N a_k Z^{-k}} \right) \left(\sum_{k=0}^M b_k Z^{-k} \right)$$

$$V(z) = H_1(z)X(z) = \left(\sum_{k=0}^M b_k z^{-k} \right) X(z)$$

$$Y(z) = H_2(z)V(z) = \left(\frac{1}{1 - \sum_{k=1}^N a_k z^{-k}} \right) V(z)$$

$$w[n] = \sum_{k=1}^N a_k w[n-k] + x[n]$$

$$y[n] = \sum_{k=0}^M b_k w[n-k]$$

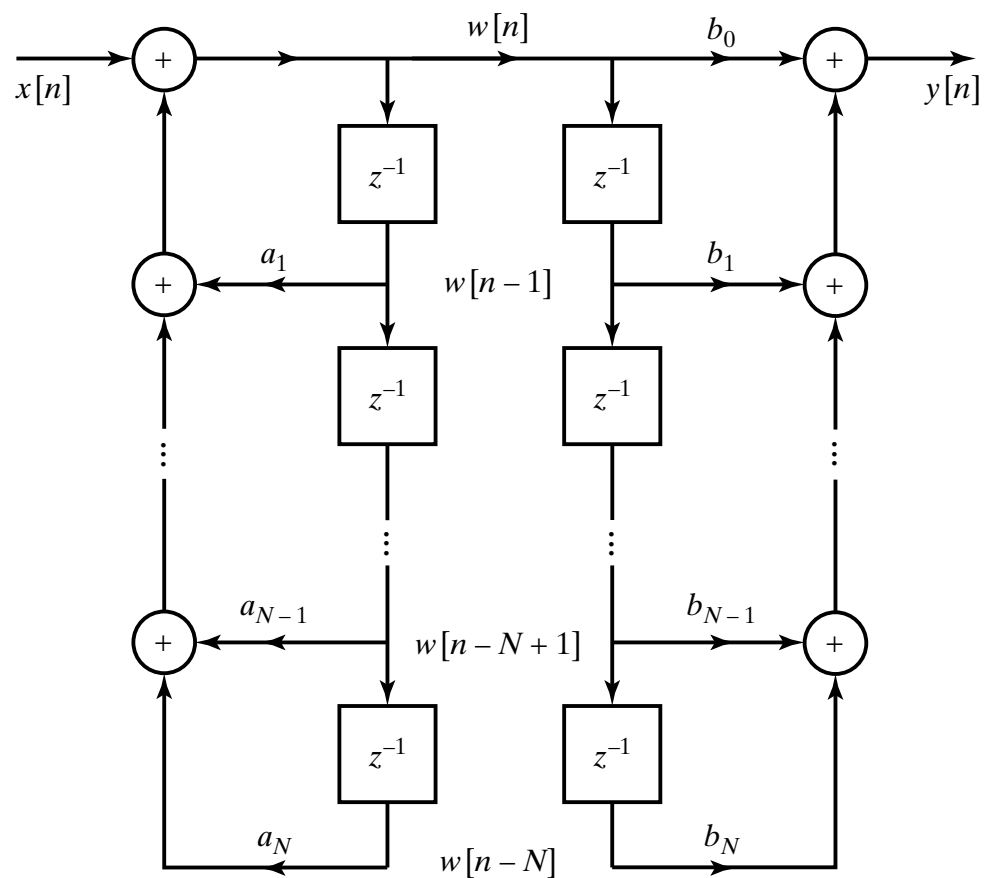
$$H(Z) = H_1(Z)H_2(Z) = \left(\sum_{k=0}^M b_k Z^{-k} \right) \left(\frac{1}{1 - \sum_{k=1}^N a_k Z^{-k}} \right)$$

$$W(z) = H_2(z)X(z) = \left(\frac{1}{1 - \sum_{k=1}^N a_k z^{-k}} \right) X(z)$$

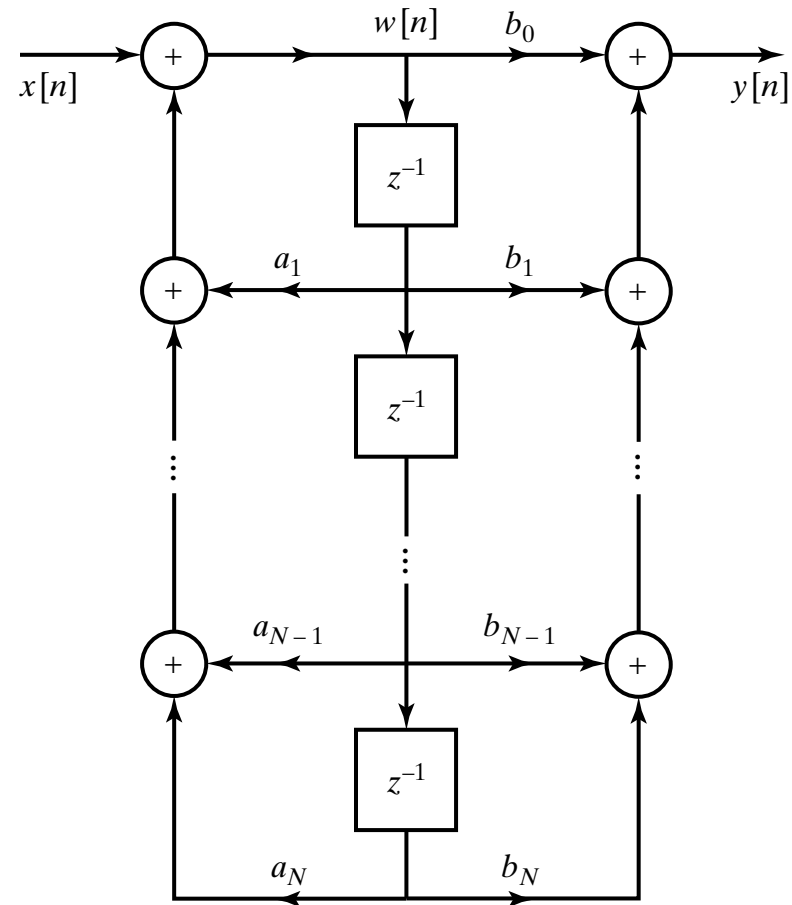
$$Y(z) = H_1(z)X(z) = \left(\sum_{k=0}^M b_k z^{-k} \right) W(z)$$

DIREKTNA FORMA II

Reorganizirana prethodna struktura (kaskadna forma)

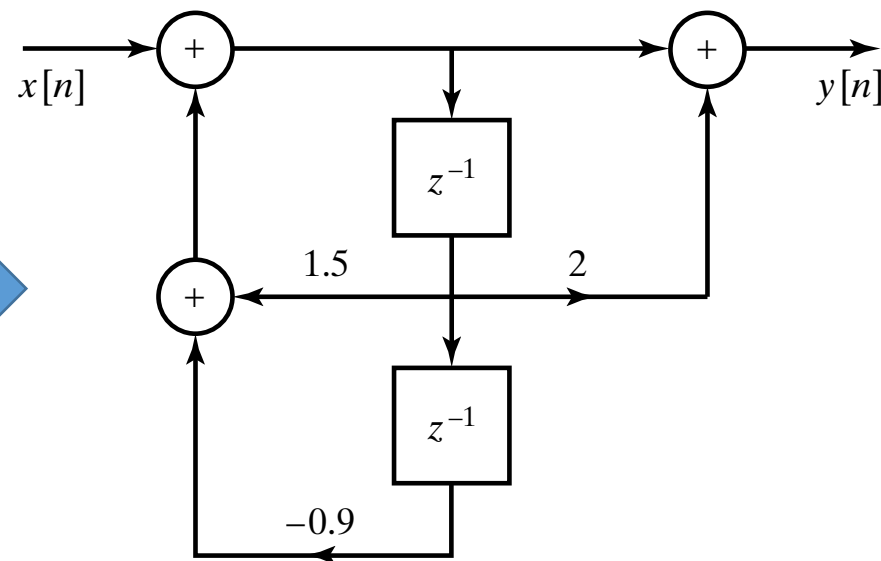
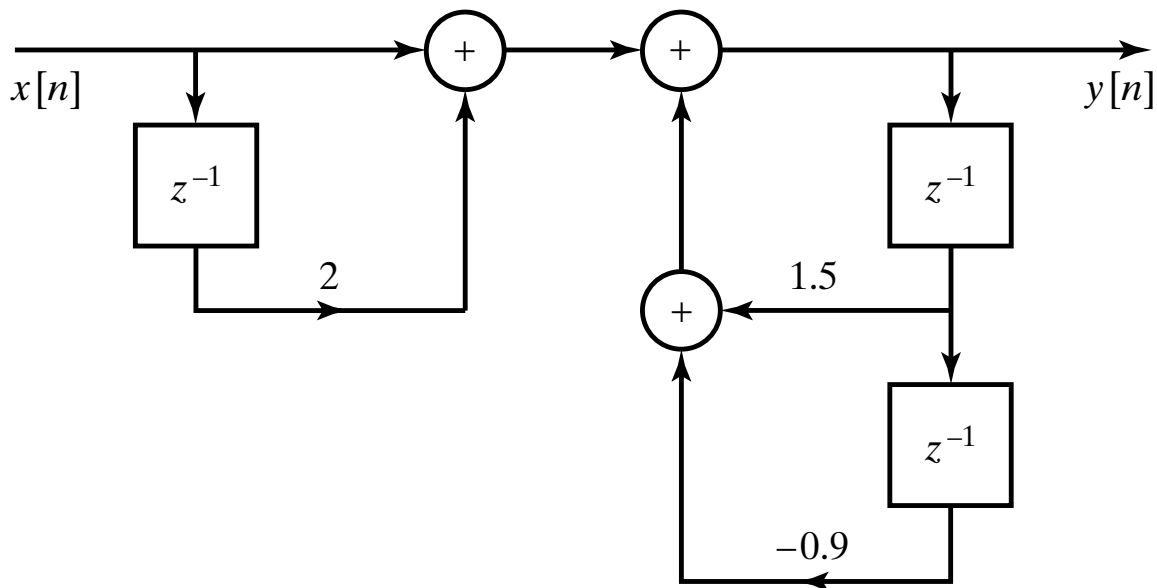
DIREKTNA FORMA II ili **KANONSKA FORMA**

*Implementacija sa minimalnim brojem
elemenata za kašnjenje!*

Primjer implementacije IIR sistema

$$H(z) = \frac{1 + 2z^{-1}}{1 - 1,5z^{-1} + 0,9z^{-2}}$$

Strukture FIR sistema

$$y[n] = \sum_{k=0}^M b_k x[n-k]$$

$$H(z) = \sum_{n=0}^M h[n] z^{-n}$$

$$h[n] = \begin{cases} b_n, & n = 0, 1, \dots, M \\ 0, & \text{ostalo } n \end{cases}$$

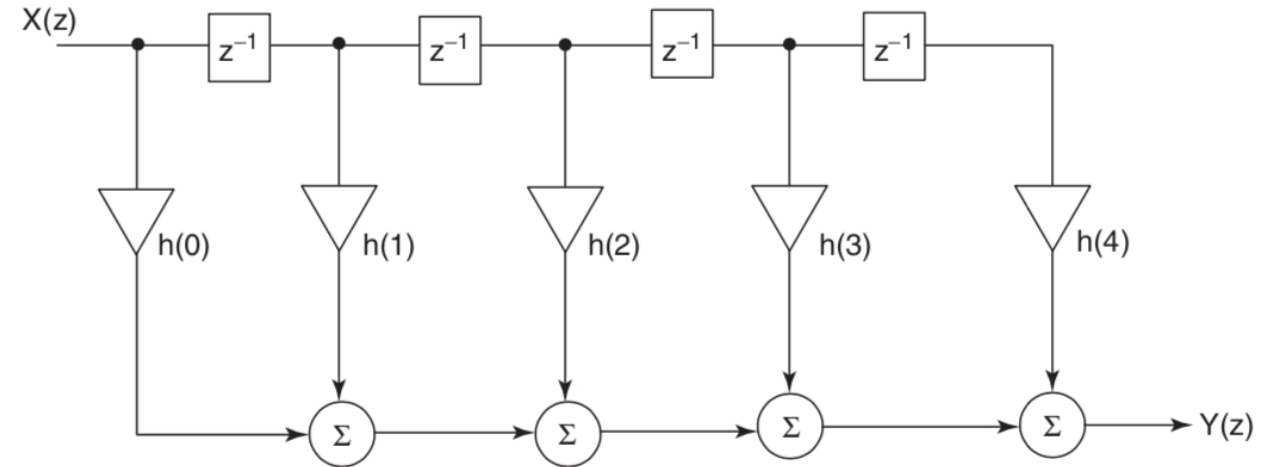
$$h[M-n] = h[n], n = 0, 1, \dots, M$$

Za kauzalne FIR sisteme.

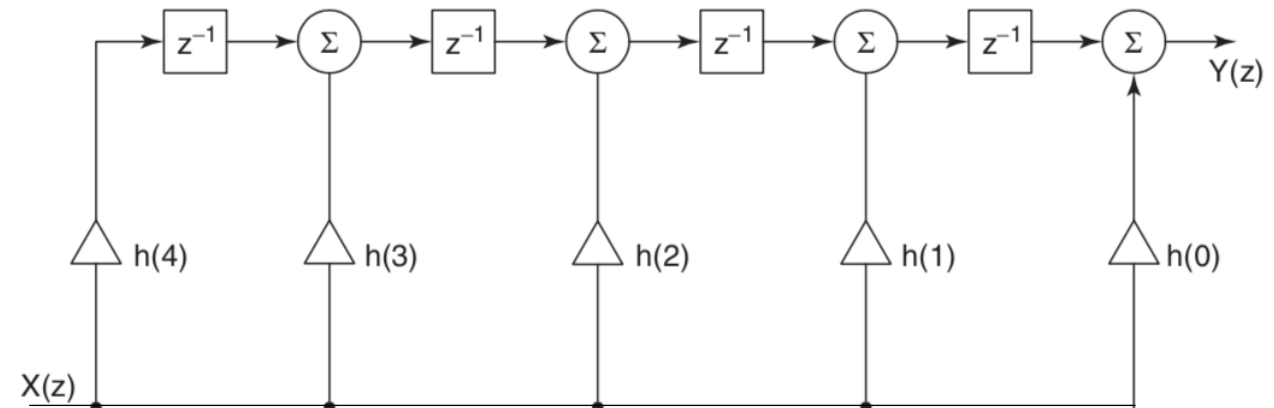
$$y[n] = \sum_{k=0}^{(M-1)/2} h[k] (x[n-k] + x[n-M+k])$$

M je neparan broj!

Direktna forma I

Transponovana forma

Literatura

- A.V. Oppenheim, R.W. Schaffer, J.R. Buck, “Discrete-time signal processing”, *Prentice-Hall*, 1999.